

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmae Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De commendatione Charitatis. Cap. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

quasi os in animali. Per radicem ingreditur ad arborē nutritum arboris: sic per fidē bonū ingreditur ad animā. I. temeritas sic describitur à Magistro lib. 4. Sententiarū: Charitas dilectio qua diligitur De⁹ propter se, & proxim⁹ propter Deū vel in Deo. In Deo dicitur, propter illos qui iusti sunt, qui in Deo per gratiā. Propter Deum dicitur quantum ad illos qui nondū sunt iusti, qui adhuc amandi sunt vt iusti fiant, in Deo per gratiā mancāt. Aug. Qui amat homines, aut quia iusti sunt, aut vt iusti sint, amare debet. Itē Aug. sic describit charitē: Charitas, est virtus qua videre Deū, perfruique eo desideramus. Et est hæc descriptio secundū digniorē actum charitatis. Potest etiā sic charitas describi: Charitas est virtus qua quæres tāti habetur quāti habenda est. Vnde charitas pōdus auræ est: sicut statera dolosa est cupiditas. Pro. 11. Statera dolosa abominatio est apud Deū, & pondus æquū voluntas eius. Tēpēlia quæ in veritate parū pretiosa sunt, quæ Apostolus reputat vt stercora, multū pōderāt in statera cupiditatis: ideo veritas dolosa est. Osee 12. Chanaan in manu eius statera dolosa. Hæc statera etiā meritō abominatio est Deo: cū diuitiæ & honores quæ abominabilia sunt Deo, ibi preponderāt veris bonis. Luc. Quod autē altū est apud homines, abominatio est apud Deum. In lib. de Spiritu & anima dicitur, quod charitas est concōmementium, & societas electorum, vita beata animarum & angelorum: quia nec animæ, nec angeli nisi per charitatem viuunt.

De commendatione Charitatis.

C A P. I I.

AD commendationem Charitatis, primò valere potest illud quod Spiritus sanctus in Scriptura sacra toties monet ad quæ charitatis sunt. 1. Cor. 14. Sectamini charitatem. Et eius Omnia opera vestra in charitate fiant. Eph. 3. In charitate radicari & fundari. Eius. 4. In charitate crescimus. Item 5. Amabimur in dilectione. Phillip. 1. Oro vt charitas vestra magis abundet. Colof. 3. Super omnia charitatem habentes. 1. Pet. 4. In charitate omnia mutua in vobismetipsis continuam charitatem habentes. Secundo commendabilis est comparatione cæterarū virtutum. Ad quod pertinet illud 1. Cor. 13. Maior autem horum est charitas. Aug. Respice ad munera ecclesiæ, & vniuersis excellentius charitatis munus cognosces. Ideo oleo charitas cōparatur quod supereminet aliis liquoribus: sic charitas superexcellit aliis virtutibus. Propter eandē causam charitas aurum dicitur, quod inter metalla pretiosius est. Apoc. 3. Suadeo tibi emere à me aurum ignitum & probatum, vt locuples fias. Huic auro comparatur

rando intendere debent in mundanis huius mundi hi quibus dictum est, Luc. 19. Negotiamini dū venio. Nec solum aurum est charitas; sed etiā aurea reddit ea quæ contingit. Et hæc est vna virtus charitatis, quod plūbea efficit aurea. Opera enim de genere bonorū sine charitate facta quasi plūbea sunt: parui scilicet, vel nulli⁹ valoris: facta verò ex charitate, quasi aurea sunt, quia pretiosa valde. 3. Reg. 6. Nihil erat in tēplo qđ nō auro tegeretur. Opera ex charitate facta, sunt quasi vestis deaurata qua ecclesia ornatur. In Psal. Astitit regina à dextris tuis in vestitu deaurato. Propter eadē excellētiā dicitur etiā charitas ignis. Luc. 11. Ignē veni mittere in terrā. Ideo spiritus sanctus super Apostolos in linguis igneis descendit, vt in cordibus hominū ignē istū succederēt, vnde Ber. Venit super discipulos Spiritus sanctus in linguis igneis, vt linguis omnium gentium verba ignea loquerentur, & legē igneā linguæ igneæ prædicarent. Thren. 1. De excelso misit ignē in ossibus meis, & erudiuit me. Ignis inter elemēta virtuosior est: sic charitas virtuosior est cæteris virtutibus. Hier. Qui perfectē amatur, totam sibi vndique amantis vendicat voluntatem, nihilq; est imperiosius charitate. 2. Cor. 5. Charitas Christi viger nos. Ignis ferrum quasi ignem efficit: sic charitas eos in quibus est, vt ignem efficit. Eccles. 48. Surrexit Elias Propheta sicut ignis, & verbū eius quasi facula ardebat. Nescit ignis esse otiosus: sic secūdem verbum Greg. amor Dei nunquam est otiosus. Operatur enim magna, si est; si autem operari renuit, amor nō est. Ignis charitatis est illuminans & splendens, & ad splendorem æternum perducens. Gregor. in Moral. Non clarescit anima in fulgure æternæ pulchritudinis, nisi (vt ita dixerim) hinc prius arserit in officina charitatis. Hic est ignis ille quo spiritus angelici ardent. Ignis iste in cinerem humilitatis redigit. In hunc cinerem redegerat illum qui dicebat Gen. 18. Loquar ad dominum meum, cum sim puluis & cinis. Carbo ignitus cum mortuis carbonibus positus, aut extinguitur, aut eos viuificat. Sic viri sancti igne charitatis succensi morti se exposuerunt, vt mortuos in peccatis viuificaret. Ignis tendit sursum: sic illi qui vehementer accensi sunt, igne charitatis cupiunt dissolui & esse cum Christo. Philip. 1. & mortem habere in desiderio, & vitam in patientia. Charitas est ignis, quo Apostoli suauiter arserunt, vt ait Greg. Ipsa est speciale donum Dei, qui & ignis dicitur. Deut. 4. Hebræ. 13. Deus noster ignis consumens est. Gregorius in Hom. Deus ignis consumens dicitur, quia flammis sui amoris incēdit mentes quas impleuerit, & à

& à vitiorum sordibus mundas reddit, & peccatorum rubiginem consumit. Bernar. super Cant. Ignis qui Deus est, consumit quod dedit, sed non affligit: ardet suaviter, desolatur feliciter. Est enim verè carbo desolatorius: sed qui sic in vitia exerceat vim ignis, ut in anima exhibeat vicemunctionis. Gregor. in Homil. loquens de illo verbo Luc. 7. Dimissa sunt ei peccata multa, quoniam in caritatem dilexit multum. Quid esse dilectionem credimus, nisi ignem? & quid culpam, nisi rubiginem? Tanto amplius rubiginem peccati consumitur, quanto peccatoris cor magno charitatis igne concrematur. Charitas etiam est mater omnium virtutum, ut ait glossa Ambrosij super illud Ro. 14. Vnusquisque suo sensu abundet. Mater, inquam, educatione, imò ipsa ad opes se habet ut mater. Bernar. Bona mater charitas, quæ suadet, ut nequeat infirmos, siue exerceat prouectos, siue arguat iniquos, diuersis diuersa exhibens sicut filios diligit vniuersos. Cum arguit, mitis est: cum blâditur, simplex est. Pie solet sauire, sed non dolo mulcere, patienter nouit irasci, humiliter indignari. Charitas est quæ hominum mater & Angelorum, non solum quæ terris, sed etiam quæ in caelis sunt pacificauit. Ipsa est quæ homini placans, hominem Deo reconciliauit. Charitas patiens est, benigna est, licet læsa, licet offensa: si cõuersus fueris ad eam, obuiabit tibi quasi mater honorificata. Item charitas cremeratur prima inter fructus Spiritus sancti. Gal. 5. Fructus Spiritus, charitas, &c. Ibi dicit gl. Aug. Caput virtutum preterea vocans charitatē caput virtutum. Ibi etiã dicit glo. Hier. Quia alia inter fructus spiritus debuit tenere primatū, nisi charitas sine qua ceteræ virtutes non reputabuntur esse virtutes? Primus fructus charitas. Antequam enim ipsa assit, nullus fructus est Deo gratus. Osee 9. Radix exiccata est, fructum non facient. Radix exiccata est, cupiditas, quæ Apostolus dicit radicem malorum omnium. 1. Timoth. 6. Vbi verò charitas est, ibi multus fructus. Io. 15. Qui manet in me, & ego in eo, hic fructum multum. Qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo. Item charitas est primū bonū animæ. Primum enim bonum animæ est Deo adherere: Deo autem adherere non valet nisi dilectione, ut ait Aug. in lib. de moribus ecclesie, & in Confess. Mihi autem adherere Deo bonum est quia si non habebonebo in illo, nec in me potero. Vbi charitas non est, potest esse species boni: sed non verum bonum. August. Dantur & alia Spiritum sanctū munera: sed sine charitate nihil profunt. Secunda: Apud sapiētes sunt honesta, apud vulgus simulacra honesta.

honestarum. Vbi charitas ad est, nihil est malum. Eccl. 8. Qui custodit mandatum, non experietur quicquam mali. Quod de mandato dilectionis specialiter verum est. Aug. Vbi charitas, quid est quod possit obesse? Vbi autem non est, quid est quod possit prodesse? Itē charitas est gratia gratiarum. Aliæ virtutes sine ea gratæ non sunt. Et quia gratis non operatur. Iustitia enim reddit debitum: amor redimit incommodum quod imminet: spes emit commodum quod obrinere intendit. Et quia non sufficiunt animam Deo reddere gratam, vel etiam sua propria opera absque charitate Deo grata facere non possunt. Charitas verò gratis operatur. Bern. super Cantic. Purus amor mercenarius non est, purus amor de spe vires non sumit, & tamen differentiæ damnata non sentit. ¶ Charitas etiam animam Deo reddit gratam, & sua propria opera & ceteras virtutes, & opera etiam earum, si à charitate fuerint imperata. Ipsa enim imperatrix est inter virtutes, & quæ imperantur ab ipsa, Deo grata sunt, & à se reputat imperata. Item charitas locus luminis est. i. Ioan. 2. Qui diligit fratrem suum, in lumine manet. Amor mundi excæcat, sed amor Dei illuminat. Extra charitatem tenebræ sunt. Vnde ibidē dicitur, Qui odit fratrem suum, in tenebris est: vbi autem tenebræ sunt, ibi non est verum gaudium. Tob. 5. Quale gaudium mihi erit, qui in tenebris sedeo? ¶ Itē charitas est locus securitatis & gaudij. Bern. Deus charitas est, quid pretiosius? Et qui manet in charitate, in Deo manet: quid securius? Et Deus in eo: quid iucundius? Aug. Deus charitas est: brevis laus, & magna laus. Brevis in sermone, & magna intellectu. Si numeres, vnum est: si appēdas, quantum est. Deus dilectio est. Itē dulcius dilectione nihil est. Aug. Dilectio dulce verbum, sed dulcius dilectione nihil est. Aug. Omnis iucunditatis: sine amore enim nihil iucundum: charitas quæ est amor summi boni, magnam habet iucunditatem. Vnde inter fructus spiritus, statim post charitatem enumeratur gaudium. Quomodo sine gaudio potest esse quod Deus ametur debito modo, cum ipse præfens sit vbi sic amatur. Præsentia enim boni amati iucunda est. Aug. in epist. ad Macedonium. Tanto nobis melius est, quanto magis in illum imus, quo nihil melius. Imus autem non ambulando, sed amando: quem tanto habemus præsentiores, quanto eundem amore quo in eum tendimus, poterimus habere puriore. Idē super epist. Io. Hom. 10. Quid tibi iubet Deus? dilige me, amaturus es honorē, & fortē non peruerurus. Quis me amat, & non ad me peruenit? quisquis me querit, cum ipso sum: non ad me ambitur per aliquam viam. Ipse amor tibi præsentem me facit.

cit. Greg. in Moralib. Qui mente integra Deum desiderat, perfectò iam habet quem amat: neq; enim quisquam posset Deum diligere, si huc quem diligit, non haberet. ¶ Charitas locus est requietis. Augu. Non potest anima nisi in eo quod diligit requiescere. Eterna autem requies non datur ei, nisi in dilectione Dei qui solus æternus est: & ipsa est perfecta sanctificatio, & sabbatum sabbatorum. Charitas etiam vita est. 1. Ioã. 3. Nos scimus quomodo translati sumus de morte ad vitam, quoniam diligimus fratres. Sine charitate nihil viuit vita gratiæ: sed omnia sunt mortua omnia arida. 1. Ioã. 3. Qui non diligit, manet in morte. Et 1. ad Cor. 13. dicit glos. Sicut corpus sine anima mortuum est, anima sine charitate mortua deputabitur. Charitas est calor vitalis, quo extincto nihil spiritualis vitæ relinquitur. Prosper vita cõtemplatiua dicit, quod charitas est vita virtutum. ¶ Charitas etiam est mors vitiorum. Sicut enim fluit cera à facie ignis, vitia pereunt à facie charitatis. Cantico. vlt. Fortis est vitia dilectio. Qui videretur esse magni valoris in seculo, & charitas non habet, quasi leo mortuus, aut nullius valoris est. Eccl. 9. melior est canis viuus, leone mortuo. 1. Cor. 13. Si habuero potentiam &c. charitatem autem non habuero, nihil sum. Nihil in seculo valore. Charitas etiam est vita operum. Greg. Nihil habet utilitatis ramus boni operis, nisi maneat in radice charitatis. Charitatem habes ditissimus est. Aug. Attende quanta est charitas: quæ si desit, frustra habentur cætera: si autem assit, habet omnia vel in se, vel in aliis. Idem in quodam sermone de charitate. Charitas est dulce & salubre vinculum mètrũ, sine qua diues per est, & cum qua pauper diues est. ¶ Quatuor de causis dicitur est qui habet charitatẽ. Primo, quia ipsa charitas thesaurus charissimus: vt non solum chara, sed ipsa charitas expressit fit dici. Sicut de filio Dei dicitur Heb. 1. quod sit splendor gloriæ. Et Sapien. 7. Candor lucis æternæ. Hic est thesaurus absconditus in agro cordis, pro quo emendo vniuersa essent vendenda. Math. 13. Hunc thesaurum non potest auferre ianitor mortis scilicet, quum alios auferat. Sine hoc thesauro non potest alij thesauri. De comparatione huius thesauri nullus penitus quum valorem eius perfectè agnosceret. Cantic. vlt. Si dederit homo omnem substantiam domus suæ pro dilectione: quæ despiciet eam. Quanto quis charius emit thesaurum istum, tanto amplius lucratur. Hoc thesauro, thesaurus Dei acquiritur cundo, quia qui habet charitatem, habet Deum: ideo dicitur Ioan. 4. Si diligamus inuicem, Deus in nobis manet. Aug.

Aurũ ha
est: cõiu
opera ex
regni se
nia op
tas alien
gaude in
inuidi q
na bona
lis auis,
vt Aug. a
piditas. C
nre: sim
ille de qu
pedis ves
mentium
municati
Spiritu
illa de qu
uimus, an
cum. Qui
nicarus es
Christum
narus. Vi
cõorum h
particeps
poteit dic
tu superg
Amicoru
dicereur
pauper, il
tuna non
omnes iu
sunt, vnde
fructum?
ra virtute
fons prop
vidit ince
Charitas
rum atq;
sunt esse cõ

Autū habens in arca, diues est: Deum habēs in conscientia diues est: cōiunge aurum & Deum, arcū & conscientiam. Tertio, quia opera ex charitate facta sunt quasi aurea: cū sint valde pretiosa, regni scilicet aeterni meritoria. Ideo bene monet Apolt. vt omnia opera nostra in charitate fiant. 1. Cor. 16. Quarto, quia charitas aliena bona sua fecit. Aug. Vis mercedem habere de alieno? gaude inde, & mercedem tibi inde comparasti. August. Pensent inuidi quātum bonum est charitas quæ sine labore nostro aliena bona nostra facit. Anima habens charitatem est sicut nobilis auis, quæ pede amoris prædam capit. Pes animæ, amor est, vt Aug. ait. qui si rectus est, dicitur charitas: si curuus, dicitur cupiditas. Qui sine charitate sperat se ad regnum cælorum peruenire: similis est illi qui absque pede vult incedere. Hic est pes ille de quo Iosue 1. Omnem locum quem calcauerit vestigium pedis vestri, tradam vobis. Charitas particeps est omnium timorū Deum, custodientiū mandata eius. Charitas est communicatio Spiritus sancti: de qua 2. Cor. vlt. quæ illi qui habent Spiritum sanctum, omnia habent communia. Ipsa est societas illa de qua loquitur Ioan. 1. Canonic. 1. Quod vidimus, & audimus, annuntiamus vobis: vt & vos societate habeatis nobiscum. Qui charitatem nō habet, quantum ad Deum excommunicatus est. 1. Cor. vlt. Si quis nō amat dominum nostrū Iesum Christum, sit anathema. Glo. id est, separatus à Deo, vel cōdemnatus. Vita sanctorū negotiatio est. Matt. 13. Simile est regnum cælorum homini negotiatori &c. Quicumq; charitatem habet, particeps est in omni lucro quod fit in ecclesia. Vnde charitati potest dici illud Prouer. vlt. Multæ filiæ congregauerūt diuitias: tu supergressa es vniuersas. Antiquū prouerbiū Socratis fuit, Amicorum omnia esse communia. Vnde cum quidam pauper diceretur coram eo amicus cuiusdam diuitis, ait: Cur ergo iste pauper, ille diues est? Amicus enim non est, qui particeps fortunæ non est. Cor in quo charitas est, est quasi hortus, in quo omnes iusti & boni quasi arbores cælestes per amorem infixæ sunt, vnde ei fructificant. Quid ergo mirum si multum habeat fructum? Charitas bonum proprium est bonorum, quum cæteræ virtutes communes sint bonis & malis. Aug. Charitas est fons proprius & singularis bonorum. Item hæc sola quæ diuidit inter filios regni, & filios perditionis. In libro Prosperi: Charitas Dei & proximi propria & specialis virtus est piorum atq; sanctorum, quum cæteræ virtutes bonis & malis possunt esse cōmunes. Item charitas nunquam excidit: quum fides

& spes euacuentur. i. Corin. 13. Quod tripliciter potest intelligi. Primo, quod in morte non amittitur. Qui enim amat Deum presentem, quum eum non videt: multo plus amabit eum in futuro, quum eum videbit. Ipsius in presenti est meritum: ipsa ergo in futuro erit in premium. Ioã. 12. Scio quia mandatum est mihi de vita æterna. Quod specialiter est verum de mandato dilectionis. Secundo de opere charitatis, quod non excidit charitate nente. Charitas est arbor à qua non excidit nec flos, nec folium nec fructus. In hac arbore pendent omnia bona. Matth. 23. his duobus mandatis vniuersa lex pendet, & Prophetæ. Locus tur de duobus mandatis de dilectione. Flos vnus arboris, scilicet vnus propositum charitatis, est super millia auri & argenti. Charitati bene conuenit illud Eccles. 24. Flores mei fructus honoris. Fructus huius arboris pascitur Deus ab homine, & eo viuatur in paradiso. Tertio de habente charitatē, qui in morte non excidit, id est, non ex toto cadit: quia licet moriatur in mundo, viuatur tamen Deo. Vnde mors amicorum Dei, dormitio catur. Ioan. 11. Lazarus amicus noster dormit. Item charitas maior est omnibus sacrificiis. Marc. 12. Diligete proximum vobis quam se maius est omnibus holocaustis & sacrificiis. Charitas præ ceteris virtutibus Deo placet, & diabolo displicet, & homini prodest. ¶ Charitas merito multum Deo placet, & Deo ei super omnia placeat. Glo. super illud Psal. Exultate in domino. Placet Deo cui placet Deus. Ideo Deus aliquos diligit, quia ipsum spernunt. Esa. 32. Vx qui spernis, nonne desperneris? Deus amat amantes se. Prouerb. 8. Ego diligentes diligam. Ioan. 14. Qui autem diligit me, diligitur à patre meo, ego diligam eum, & manifestabo ei meipsum. Sola charitas Deum habet charum: & ideo merito inter virtutes præcipua chara est Deo: & opera eius specialiter meritoria sunt, & secundum eam premium mensuratur: vt qui maiorem habet charitatem, maius habeat premium: & qui minorem, minus. Non habet Deum charum, qui pro minori pretio dat vel dimittit, quam valeat. Non habet avarus Deum charum, qui lurum præponit ei: præponit. Habac. 2. Vel qui cõgregat non sua, vnde aggrauat contra se densum lutum? Non habet etiam Deum charum volupuosus qui delectationem momentaneam præcipua. Grego. Momentaneum est quod delectat, æternum quod erudit. Non habet charum Deum pompaticus, qui pro vito vanæ gloriæ Deum deserit: Et vt breuiter dicamus: non habet Deum charum, qui non diligit eum super omnia, quum ipse omnibus

naleat. ¶ Charitas specialiter diabolo displicet. Vnde Grego. super
 Ezech. Antiquus inimicus castitatem in nobis si sine chari-
 tate viderit, non timeret: quia ipse carne non premitur, ut luxuria
 dissoluatur. Abstinentiā non timeret, quia ipse cibo non vitur, qui
 necessitate corporis non vrgetur. Distributionem terrenarum
 rerum non timeret, si eidem operi charitas desit, quia diuitiarum sub-
 sidii nec ipse eget. Valde autem in nobis charitatē veram, id est,
 amorem humilem, quem nobis vicissim impendimus, timeret, &
 nimis concordia nostrę inuideret: quia hanc nos tenemus in ter-
 ra, quam ipse tenere nolens amisit in celo. Item Greg. non cu-
 rat antiquus hostis, ut terrena nobis tollat: sed ut charitatē au-
 ferat. Charitas etiam habenti ipsam multum prodest, sine ea ni-
 hil vrile est. 1. Cor. 13. Si distribuero in cibos pauperum omnes
 facultates meas &c. charitatem autem non habuero, nihil mihi
 prodest. Qui charitatē non habet, est sicut æs sonans quod aliis
 prodest, sed sibi non prodest, imò se consumit. Sic in eo qui cha-
 ritatem non habet, diminuuntur bona naturalia, & minus ido-
 neus fit ad bene operandū, vitā suam inutiliter expēdit. Vbi ve-
 ro charitas est, omnia profunt. Rom. 8. Scimus quoniā diligen-
 tibus Deum, omnia cooperantur in bonum. ¶ Vtilitatem chari-
 tatis ostendit Apost. 1. Cor. 13. dicens: Charitas patiens est, beni-
 gna est. Charitas non æmulatur, non agit perperā &c. Vbi enu-
 merantur septē bona quę charitatem comitantur, & octo mala
 a quibus hominē seruat. Duo prima bona sunt patientia & be-
 nignitas, de quibus Greg. patientiam & benignitatem præmi-
 sit: quartā altera illata a proximis mala æquanimiter portat: al-
 tera, sua bona proximis desiderabiliter impendit. Pœna quip-
 pe interrogat, si quietus quis veraciter amat, ut ait idem Greg.
 Benigna etiam debet esse charitas: id est, egenis larga. Gregor.
 Mens sanctorum in tentationis prælio munita patientiæ clypeo
 & gladio amoris accincta, ad mala ferenda sumit fortitudinē,
 & ad reperenda bona erigit vnitatem. Tertium bonum est
 congaudere veritati: id est, bonis proximi. Quartum est, mala
 eius sufferre, compatiendo & supportando. Quintum est, omni-
 bus Deo credere. Sextū, omnia sperare. Septimum est, diu expe-
 ctādo dominum sustinere. Duobus primis facit charitas ut be-
 ne nos habeamus in his quę nostra sunt, mala propria patiēter
 portando, & bona propria liberaliter largiendo. Duobus se-
 quentibus facit ut nos bene habeamus ad ea quę sunt proxi-
 mi, bonis congaudendo, & mala comportando. Tribus vlti-
 mis, ut nos bene habeamus ad Deum, cui debemus fidem, eo-

quod sit prima veritas: & spes, eo quod sit summa bonitas: & scientiam longam, eo quod sit omnipotens: & magnitudinem præmij recompensare potest, quod tardus soluit. August. Charitas ideo tolerat in præsentia vita, quia credit omnia de futura vita. Et suffert omnia quæ hic inveniuntur: quia sperat omnia quæ ibi promittuntur. ¶ Primum malum, à quo charitas feruere est æmulatio, siue inuidia, quæ putredo ossium dicitur. Prou. Est enim vehemens corruptio animæ, ex qua prouenit ut in malis proximi delectetur, & bonis contristetur, quæ naturaliter in bonis deberet delectari, & in malis contristari. Secundum est, peruersa actio. Qui charitatem habet, habet Spiritum sanctum, qui benignè agit: qui verò sine charitate est, habet Spiritum malignum, qui perperam agit reddendo mala pro bonis, miseris opprimendo, bonis detrahendo, quum potius bonum addendum esset. Bona enim oportet crescere, mala autem minuï: & miseri eleuandi sunt, non amplius opprimendi. Tertium est, inflatio: id est, dilatio propria vsque ad proximi commisionem, quæ solet habere scissuram: ut ait beatus Bernardus uerb. 28. Qui se iactat & dilatat, iurgia concitat. Iactantia dilatio exterior: præsumptio, cordis dilatio interior. Quartum est ambitio, quum aliquis querit sui exaltationem per proximi deiectionem. Similis est illi qui faceret de hominibus bellum pedum suorum, ut sic altior cæteris appareret. Quintum est, intimus amor proprii boni, ex quo solet sequi, quod homo non curat de bono proximi. Philip. 2. Non quæ sua sunt homines considerantes, sed quæ aliorum. 1. Corinthiorum 10. Ne quod suum est quarat. Et in hoc est multum corruptum genus humanum, quasi enim in naturam uersum est hominibus querere propria commoda, & negligere aliena. Sextum est, inuictio siue prouocatio ad iram. Aliqui quando videt domum proximi igne comburi, exemplo illius suam comburunt, quum deberent conari ad eius defensionem: qui valde fatui sunt. 1. Cor. 7. Ira in sinu stulti requiescit. Sapiens non permittit sibi quietescere, sed statim ab ea se expedit: sicut carbonem in tuo tam citò excuteret, si in eum insilisset. Septimum est, magna cogitatio, ut quæ est de vindicandis iniurijs. Qui iniuriam sibi factam cogitat quasi ferrum in vulnere tenet. Esa. 49. Ante te malum cogitationum uestrarum &c. Octauum est, gaudium super iniquitate, quod est diabolicum, & signum magne corruptionis & elongationis à Dei similitudine: cui iniquitas inueniuntur. Pro. 24. Quum ceciderit inimicus tuus, ne gaudes

e iusde 17. Qui in ruina letatur alterius, nō erit impunitus. ¶ Itē
 charitas est via excellentior. 1. Cor. 12. Adhuc vobis viam excel-
 lentiorei demonstro. Ipsa est gratia domini nostri Iesu Chri-
 sti. 2. Cor. vlt. Magisterium eius Christus professus est. Ioannis
 decimoquinto: Hoc est præceptū meum, vt diligatis inuicem.
 Charitate discipulos suos voluit agnosci. August. In charitate
 dignoscuntur discipuli Christi, non in prophetia, fide, & aliis.
 Io. 13. In hoc cognoscet omnes, q̄ discipuli mei estis, si dilectio-
 nem adinuicem habueritis. Hāc ipse Saluator maximā in se ha-
 buit. Io. 15. Maiorē hac dilectionem nemo habet: quā vt ani-
 mam suā ponat quis pro amicis suis. Ephesi. 2. Propter ni-
 miam charitatem qua dilexit nos &c. ¶ Charitas est vinculū,
 quo solo Deus ligari potuit. Magister Hugo de S. Victore: O cha-
 ritas, quā magnū est vinculum tuū, quo etiā Deus ligari po-
 tuit. Si ergo cōtra Dominū fortis fuisti: multo magis cōtra ho-
 mines praualebis. Hoc vinculo Deus tractus est ad terrā, descē-
 dit etiā vsque ad inferos. Nullum vinculum eū ad colūnam
 tenere potuisset, si charitatis vinculum defuisset. Nullum ferrū
 in cruce eum deriuisset, nisi charitas affuisset. Sicut lapis posi-
 tus ad ostium monumenti non potuit eū ad monumentum
 detinere: amor salutis nostra: & ad columnam & in cruce eum
 detinuit. Vinculo charitatis ligatus erat, quum dicebat Gen.
 18. Num celare potero Abrahamā quæ gesturus sum? Et eiusde. 10.
 Dicitur est Loti: Festina, & salua te ibi: quia non potero facere
 quicquam, donec ingrediaris illuc. Esa. 58. Non est qui cōsurgat
 & teneat te. Charitatis vinculū solui nō potest, neq; igne, neque
 aqua, neque gladio. Ro. 8. Quis nos separabit à charitate Chri-
 sti? tribulatio? an angustia? &c. Et in eodē: Certus sum, quia ne-
 que mors, neque vita &c. poterit nos separare à charitate Dei.
 Hoc est vinculum quo ea coniunguntur, quæ interuallis loco-
 rum distunguntur. Charitas vinculum est perfectionis, de quo
 Coloss. 5. Super omnia autem hæc, charitatem habentes, quod
 est vinculum perfectionis. Gloss. Ambr. Magis studendum est ei
 virtuti, quæ maior omnibus est. Ibi etiā dicit gl. quod chari-
 tas omnia ligat ne abeant. Charitas est vinculum perfectionis.
 Ligat enim membra ecclesiæ adinuicem Deo. Hier. 13. Agglu-
 tinaui mihi omnem domum Israël, & omnem domum Iuda.
 Deuter. 10. Patribus tuis conglutinatus est Deus, & amauit
 eos. In hac ligatione est perfectio ecclesiæ. Item charitas eum
 in quo est, filium Dei efficit. Roman. 8. Non accepistis spiritum
 seruilitatis iterum in timore: sed accepistis spiritū adoptionis fi-

liorum, in quo clamamus: Abba pater. 1. Ioan. 4. Qui diligit fratrem suum, ex Deo natus est. Et eiusdem 3. Videte qualem charitatem dedit nobis Deus Pater, ut filij Dei nominemur, & simus. ¶ Item charitas vnctio est, qua filij Dei inunguntur in regnum regni futuri. Qui hac vnctione inuncti sunt, edocentur à Deo, sicut Salomon edoctus est à domino postquam in regnum vnctus est. 3. Regum quarto, de qua vnctione legitur 1. Ioan. Vos vnctionem habetis à Sancto, & nostis omnia. Intelligite necessaria ad salutem. Et in eodem: Vnctio eius docet vos in omnibus. Prouerbiorum decimosexto: Diuinitio, id est, diuinus sermo in labijs regis, in iudicio non errabit os eius. Ioannis decimoquinto, dicitur de Spiritu sancto, quem habet qui charitatem habet: Ille vos docebit omnia. Et eiusdem 6. Erunt omnes docibiles Dei. Et Matthæi 23. Vnus est magister vestestrum in cælis est. ¶ Quod ille qui charitatem habet, non erret in periculo, potest esse verum duabus de causis: vel quia legem breuiatam habet in corde suo, scilicet charitatem. De qua Augusti. Lex, inquit, charitatis super omnes libros est. Et Hieronymus Seleucia: Hac sententia ad breuiarium totius iustitiæ amico ore profertur. Vel quia charitas hominem Dei amicum facit: Lex verò amicitia requirit, ut amici sibi inuicem non darent consilium, sicut nec auxilium. Vnde Deus habentem charitatem, non permittit errare errore periculo: si ille qui se fuerit fecerit, ut veritatem agnoscat. Charitas vnctio est, nem lethalem infirmitatem sanans. August. Timor est mentium: charitas sanitas. Huic sanationi attestatur boni gustus interioris: habenti enim charitatem, sapiunt res sapere debent. Item charitas vestis nuptialis est: de qua Matthei 22. Amice, quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem? Quasi admiratur dominus inueniens aliquem in ecclesia absque veste charitatis. Cuius admirationis quinque possunt assignari causæ. Prima est, quod dominus tantum expendit ut ipsius ecclesia hanc vestem haberet, quum alia vestes sint vestibus animalium, vel corticibus herbarum, vel interioribus vestimentum, ut vestes serica. Huic vesti voluit dominus materiam ministrare quasi de visceribus suis, quum lateris sui apertione carerem suum nobis ostendit, ut amore eius ad eum reamanda cenderemur. Bern. Clauus penetrans, clauus referans factus est mihi ut videam voluntatem domini: quod nisi videam per foramen, clamat clauus, clamat vulnus. Idem: Patet arcanum cordis per foramen corporis. Secunda est, quod ecclesia scit hanc vestem

vestem summè placere sponso suo. Vnde vestem inconsutilem, quæ figura erat huius vestis, noluit diuidi. Ioan. 19. licet corpus suum permiserit perforari. Augustinus: Tunicam hominis iam iudicati in cruce pendentis carnifices Pilati non sunt ausi conseruare eam: & tu niteris charitatem Dei, imò charitatem quæ Deus est separare. Tertia, quòd istam vestem est ostensura ecclesia in illa magna curia, & nescit qua hora sit vocanda. Matt. 25. Media nocte clamor factus est: Ecce sponsus venit. Ideo semper deberet esse parata. Matth. 24. Et vos estote parati &c. Sed sunt qui tunc primò volunt ordiri hanc vestem quãdo deberet succidi. Esa. 38. Dum adhuc ordiret, succidit me. Qui discretus est, querit lanam & linum quã cito potest, vt hanc vestem possit sibi texere. Prouerbior. vltim. Quasiuit lanam & linum &c. Lana & linum sunt beneficia nobis à Christo exhibita secundum humanitatem & deitatem. Quarta causa est, quòd ecclesia scit, quòd si hæc vestis ei defuerit, turpitudine eius toti mundo manifestabitur. Prouerb. 10. Vniuersa delicta operit charitas. Apoca. 16. Beatus qui custodit vestimenta sua, ne nudus ambulet, & videant homines turpitudinem eius. Quinta est, quæ ecclesia scit quæ non licet alicui intrare in regnum cæli absque hæc veste. Esther 4. legitur, quòd non licebat intrare aulam Assueri imperatoris facti. Saccus est timor seruilis, cū quo nemo intrat regnum cælorum. Et notandū, quæ quum vestis esse soleat laudabilis à pretiositate materiae, & à studio artificis, & à calore, & à suauitate, & à fragrantia, vestis ista simul ex omnibus his causis est laudabilis. Hæc vestis pro materia habet Dei beneficia: imò quodãmodo ex visceribus Christi materia eius ministrata est, vt prædictum est. De studio artificis habetur in Psalm. Annuntiate inter gentes studia eius. Si Deus mille annis studuisset, nunquã modum conuenienter ad accedendum amorem suum in nobis inuenire potuisset. Color verò huius vestis purpureus est. Prouerb. vlti. Byssus & purpura indumentum eius. Suauitas verò huius vestis tanta est, vt vocetur vntio. 1. Io. 2. De odore eius habes Cant. 1. Dum esset rex in accubitu suo, nardus meã dedit odorem suum. Nardus herba calida charitatem significat, cuius odor cælos penetravit, & filiũ Dei incarnari fecit. Odor huius vestis benedictionem Patris cælestis impetrat. Gene. 27. Statimque vt sensit vestimentorum eius fragrantiam, benedicens ait: Ecce odor filij mei sicut odor &c. De odore vestiuũ, habes Cant. 4. Odor vestimentorum tuorum sicut odor thuris. ¶ Charitas vestis nuptialis dici potest: quia matrimonium quo filius

Dei vnitas est humanæ naturæ sorori nostræ, multum requiritur
 vt vestem charitatis habeamus. Si enim matrimonia quæ sunt
 quotidie, inimicos amicos efficiunt: quomodo hoc excellens
 matrimonium homines ad amorem Dei non accenderet? Scilicet
 fieri vestes nuptiales propter nuptias: sed nuptiæ filij Dei, & hu-
 manæ naturæ factæ sunt propter hanc vestem: scilicet propter
 charitatem in homine augendam. Vestis charitatis omni
 turpitudinem operit. 1. Petri 4. Charitas operit multitudinem
 peccatorum. Hæc vestis cõtra aduersa munit: quia fortitudo
 est, vt mors, dilectio. Cantic. vlt. Ipsa etiam ornat. Est enim
 vestis purpurea optimè sedens super byssum castitatis. Prover-
 bium vlti. Byssus & purpura indumentum eius. Charitas est fortitudo
 & decor. Fortitudo, in quantum munit: decor, in quantum ornat.
 Proverbiorum vlti. Fortitudo & decor indumentum eius. Ipsa
 est vestis polymita, varietate bonorum operum distincta
 secundum illud Psal. Astitit regina à dexteris tuis, in vestibus
 aurato, circumdata varietate. Itẽ charitas currus igneus est, qui
 leuans interiore hominem in paradysum spirituale: vt deus
 legitur 4. Regum 2. capite. Ipsa etiam est iugum suauiter
 legitur Matthæi 11. Tollite iugum meum super vos & iugum
 enim meum suauiter est, & onus meum leue. ¶ Propter
 causas iugum charitatis suauiter est. ¶ Primo ex sui natura.
 Iustinus: Omnia seua & immania prorsus facilia & propere
 la efficit amor. Si super hoc iustum posset poni pondus
 ni, vt scilicet cum amore ipsius portaretur, suauiter esset propter
 hoc: quia charitas difficilia reddit facilia. Comparat Augu-
 stinus charitatem bigæ, dicens, Quod iumentum per se non
 heret, vehit in biga duplicatam. Genesis 29. Videbantur
 dies pauci præ amoris magnitudine. Bernardus: Auis quæ
 plumis & sine alis seipsam ferre non potest, onere plumarum
 & alarum addito, sine labore aduolat: sic panis durus qui
 se transire non potest, adiutorio lactis vel alterius liquoris
 labile fit in gutture. Charitas quasi volare facit homines in
 paradysum. Bernardus, Qui amat ardentius, currit velocius
 peruenit citius. In libro de Spiritu & anima, dicitur quod
 amor est per desiderium currens, atque per gaudium
 quiescens: per desiderium in appetendo, & per gaudium
 perfruendo. Charitas etiam est bonorum laborum conditio
 tum. ¶ Secundo quia Deus subiit istud iugum, & super
 tulit onus crucis. Zelus enim domini exercituum faciebat
 Ideo gloriosum & suauiter est esse sub hoc iugo. Magna est

gloria
 sancti
 ¶ Ter-
 rem pã
 Dicit t
 ex ite
 diffiili
 hoc iug
 celestis
 iugum
 10. Cor
 modum
 fidelibu
 quinqu
 necessit
 Quid ca
 cedem p
 emit, cu
 eligere
 Oculus
 qui cha
 format.
 Et sicut
 quodam
 te crede
 ra: & no
 Vir bon
 enim ho
 non hab
 pacem h
 licitas
 arca ecc
 periculo
 Charita
 siz adin
 quasi ac
 contra h
 16. Tert
 vnitas. C
 sioci op
 Dominu

gloria est sequi Dominum. Ecclesiast. 23. Bernardus : O iugum
 sancti amoris , quàm gloriose laqueas , quàm suaviter premis.
 ¶ Tertio , quia adhuc De⁹ vult nobiscū esse , sub iugo isto maio-
 rem partem portans. Non est iugum vnus tātum , sed multorū.
 Dicit tibi Deus , Tolle iugum meum ex vna parte , & ego tollā
 ex altera : paratus est enim Deus iuuare illos , qui amore ipsius
 difficilia aggrediuntur. ¶ Quarto , quia ea quæ trahuntur ad
 hoc iugum , quasi aurea sunt , imò auro pretiosiora : quia regni
 celestis meritoria , vt patet ex præmissis. ¶ Quinto , quia istud
 iugum à graui iugo liberat : scilicet à iugo carnis vel mūdi. Esa.
 10. Computrescet iugum à facie olei : id est , charitatis , quæ ad
 modum olei suavis est. 2 Corint. 6. Nolite iugū ducere cum in-
 fidelibus. Bern. loquens de illo verbo Luc. 14. Iuga boum emi
 quinque. Iumētis , inquit , cōuincitur homo bestialior , qui iuga
 necessitatis quinque sensuum propria subeat volūtate. Bernar.
 Quid causamur , subisse : arguamus magis emisse : nam vt mer-
 cedem pro opere suo quis tribuat , inauditum est : quis iuga bouū
 emit , cui iugum suauis gratis offertur ? quid est potius quinque
 eligere quàm vnum ? quis potest seruire quinque prædonibus ?
 Oculus inquit , meus depraedatus est animā meā. ¶ Sexto , quia
 qui charitatem habet , voluntatem suam voluntati diuinæ cō-
 format. Vnde sicut volūtas Dei impletur : sic & voluntas ipsius.
 Et sicut Deo cuncta subiecta sunt : sic & habenti charitatem
 quodammodo cuncta sunt subiecta. August. in libro de utilita-
 te credendi : Iugo Christi qui subiectus est , subiecta habet care-
 ra : & non laborat , quia non resistit quod subiectum est. Seneca :
 Vir bonus a quo animo sustinebit quicquid ei acciderit. Scit
 enim hoc accidisse lege diuina , ex qua vniuersa procedūt. Malī
 non habent pacem , quia Deo resistunt. Iob 9. Quis resistit ei , &
 pacem habuit ? Si pluit , displicet malis. Si aliquanto tempore
 siccitas sit , iterum displicet eis. Item charitas bitumen est quo
 arca ecclesiæ bituminata est. Genes. 6. Absque hoc bitumine in
 periculo esset. Aquæ etiam tribulationum , penetrarēt eam.
 Charitas etiam cæmentū est , quo lapides viui in edificio eccle-
 siæ adinuicem connectuntur. Sine hoc cæmento ecclesia esset
 quasi acervus lapidum : nō esset idonea Deo ad habitādum , nec
 contra hostes ecclesiæ haberet debitam resistantiam. Hierem.
 26. Ierusalem in acervum lapidum erit. ¶ Charitas est chara
 vnitas. Quàm chara sit vnitas ipsius , patet ex hoc , quòd diui-
 sio ei opposita Deo detestabilis est. Proue. 6. Sex sunt quæ odit
 Dominus , & septimum detestatur animam eius. Et illud septimū
 est

est: qui seminat inter fratres discordias. Diony. in lib. de diuini
 nominibus: Amor est quadam vnitiua & continuatiua virtus
 superiora mouens ad inferiorum prouidentiam: & aequiformitas
 est, equalia in socialem vicissitudinem: & nouissima & subiecta
 ad meliorem & supra positorem conuersionem, id est, confirma-
 tionem. Amor inter affectiones animæ maximè Deo affini-
 latur. Bern. super Cant. Solus est amor ex omnibus animæ mo-
 ribus & sensibus, in quo potest creatura, & si non ex æquo,
 respondere auctori, vel de simili mutuâ rependere vicem. Mi-
 nus diligit creatura, quoniã minor est: tamen si ex toto se
 ligit, nihil deest vbi totum est. Eadem verba habentur in libro
 de spiritu & anima, vbi subditur: Renuntians ergo cunctis crea-
 tionibus aliis, tota soli incumbat amori, effundens se totum
 in amorem ipsius, cui respondere habet in reddendo amore.
 ¶ Charitas virtus est cuius altitudo vsque ad altissimum attingit.
 Spiritu enim hominis Deo vnit. Latitudo eius quasi per totum
 mundum se extendit: quia membris Christi quæ dispersæ sunt
 per mūdum, hominem coniungit. Aug. Extende charitatem
 per totum orbem si vis Christum amere: quia membra Christi
 per orbem iacent. Longitudo eius opera cæterarum virtutum
 vsq; ad finem vltimum extendit. Profunditas eius in finibus
 membris Christi seruitium impediendo condescendit secundum
 Mattheum 10. 13. Si ego laui pedes vestros, dominus & magister
 estis: & vos debetis alter alterius lauare pedes. ¶ Et notandum
 quod sacri Doctores videtur dicere quod sola charitas sit virtus.
 Ut breuiter, inquit, complectar virtutis notionem, Virtus est charitas
 qua diligitur quod diligendum est. Et in libro de spiritu
 & anima, sic legitur: Quum prudenter, moleste, fortiter & in
 amore & odium instituuntur: in virtutes exurgunt, prudentiam
 & temperantiam, fortitudinem atque iustitiam. Aug. in li. de moribus
 ecclesiæ: Si virtus ad beatam vitam nos ducit, nihil esse virtutem
 nisi affirmatiua, nisi summum amorem Dei. Namque illud, quod
 quadripartita dicitur virtus, ex ipsius amoris vario quodam modo
 quantum intelligo dicitur. Itaque illas quatuor virtutes, quantum
 nam res ita haberet homines in membris suis, ut nomina sunt
 ore omnium. Sic etiam diffinire non dubitet, & ut Temperantiam
 amor integer se præbet ei, quæ amatur. Fortitudo, facile colit
 omnia propter quæ amatur: Iustitia, soli amato seruiens pro-
 rectè dominans. Prudentia, amor ea quibus adiuuamur ab aliis
 quibus impediuntur sagaciter coniungens. Sed hunc amorem non
 liber, sed Dei esse diximus: quare etiam diffinire licet, ut Temperantiam

rantiam
 seruant
 perferen
 bene im
 amorem
 impedit
 quam re
 existit,
 quod est
 fortitud
 nendis r
 dentia.
 nomen V
 singulari
 virtutes
 sicut Ro
 quia ant
 ritas adfi
 ritas des
 vero est
 quod non
 Quod nu
 gior est
 nes, ut ti
 me quon
 gno anim
 ro non se
 bito mo
 amore or
 tuit esse
 tatem pe
 licet: amo
 summi b
 vi barlar
 glorie: n
 amore su
 nas, ynge
 Christum
 macerat,
 potuit est
 etiam est

rantiam

ranciam dicamus amorem Deo sese integrum incorruptumque
 seruantem. Fortitudinem, amorem omnia propter Deum facile
 perferentem. Iustitiam, amorem tantum seruientem, & ob hoc
 bene imperatorem ceteris quæ homini subiecta sunt. Prudentiã,
 amorem bene discernentem ea quibus adiuuetur ab his quibus
 impedi potest. Idem in eodem: Nihil aliud est bene viuere,
 quam toto corde, tota anima, tota mente Deum diligere: à quo
 existit, vt incorruptus in eo amor atque integer custodiat,ur,
 quod est temperantiæ: vt nullis frangatur incommodis, quod est
 fortitudinis nulli alij seruiat, quod est iustitiæ: vigilet discer-
 nendis rebus, ne fallacia paulatim dolus surrepat, quod est pru-
 dentiæ. ¶ Possimus autem quatuor rationes assignare, quare
 nomen Virtutis charitati potuit appropriari, vt ipsa diceretur
 singulariter virtus. ¶ Vna causa potuit esse, quia charitas inter
 virtutes excellentior est: ideo antonomasticè virtus dici potuit:
 sicut Roma antonomasticè Vrbs dicitur. Alia causa potuit esse:
 quia antequam charitas adfit, nulla vera virtus est. Si verò cha-
 ritas adfit, nulla virtus deest. Quod nulla vera virtus adfit si cha-
 ritas desit, patet: quia virtus est qua bene viuatur. Bene viuere
 verò est (vt ait Aug.) Bene viuendo ad beatitudinem tendere:
 quod non est sine amore beatitudinis, qui amor charitatis est.
 Quod nulla virtus desit vbi charitas adest, patet: quia amor di-
 gnior est affectione animæ, quæ si ordinata fuerit, aliæ affectio-
 nes, vt timor, dolor, & spes inordinatæ non remanebunt, maxi-
 me quum apud amorem sit summa potestas & imperium in re-
 gno animæ, & eius sit regnū illud ordinare: apprehensiones ve-
 ro non se habent modo indebito, quum affectiones se habeant de-
 bito modo. Sunt enim apprehensiones causæ affectionum, vnde
 amore ordinato simpliciter mens ordinata est. ¶ Tertia causa po-
 tuit esse: quia amor summi boni quodammodo ad omnem vir-
 tutem pertinet, in quantum virtus comparatur ad finem suum:
 licet amor iste sit proprius motus charitatis. Sine amore enim
 summi boni non est vera virtus. Verbi gratia: Si quis absterneat
 vberulam impleat, vel vt sanitatem acquirat, vel causa inanis
 gloria: nō est hoc abstinentiæ virtutis, sed tunc solū quādo fit
 amore summi boni. Ideo dicitur Matt. 6. Tum autem cum ieiun-
 as, unge caput tuum oleo. Secundum glo. Caput suum, scilicet
 Christum ieiunans ungit oleo charitatis, qui pro amore eius se
 macerat, & quod sibi subtrahit, alteri largitur. ¶ Quarta causa
 potuit esse: quia sicut aliquis dicitur odire non solū affectu, sed
 etiam effectū, secundum quem modum dicitur, Qui diligit ini-
 quitatem,

quitatem, odit animā suā. Odit inquam, effectu: sicut aliter dicitur diligere non solū affectu, sed etiā effectu, secundū quod modū dicitur 1. Io. vii. Hęc est charitas Dei, vt mādata eius custodiamus. Et 2. Ioā. Hęc est charitas vt ambulemus secundū mādata eius. Sic dilectio Dei ad vniuersitatē virtutū pertinet sicut & obseruatio mandatorum Dei. Sic nihil aliud est virtus quā id quo Deus diligitur. Et hęc de laudibus charitatis sufficiant. Si cui verò hęc nō sufficiūt, diligenter studeat in 1. canonica Ioan. De quo dicit Gregor. quōd omne quod loquitur igne charitatis vaporatur. Et in Euangelio eiusdem. Et 1. Cor. 13. Vbi multa de laudibus huius virtutis inueniet.

De ordine dicendorum de amore Dei. Et primo de his quę incitant ad amandum Deum. CAP. III.

Post commendationem Charitatis, agendum est specialiter de more Dei, de quo hoc modo agetur. ¶ Primo dicetur de incitamento diuini amoris. ¶ Secundo de modo amandi Deum. ¶ Tertio de diuersis speciebus diuini amoris. ¶ Quarto de dignis ipsis. ¶ Circa primum notandum est, quōd ad amandum Deum incitat Sacra scriptura, incitat & natura, incitat gratia nobis à Deo exhibita, & gloria nobis à Deo promissa, incitat vniuersa creatura. ¶ Scriptura sacra incitat in multis locis. Deut. 6. Diliges Dominū Deū tuum ex toto corde tuo &c. Et eisdem 11. Ama Dominum Deum tuum &c. Eccles. 13. Omnia tua dilige Deum. Matt. 22. Diliges Dominum Deum tuum &c. Simile habes Luc. 10. & 1. Io. 4. Diligamus Deum, quoniam ipse prior dilexit nos. ¶ Natura ad idem incitat. Bernardus in libro de diligendo Deo: Inexcusabilis, inquit, est omnis infidelis non diligit Dominum Deum suū toto corde, tota anima, tota virtute sua. Clamat nempe intus ei innata & nō ignota ratio iustitia, quia ex toto se illum diligere debeat, cui & totū se habere nō ignorat. Si naturaliter amat filius patrem à quo habet vitam & animā ex nihilo fecit? Aug. Amānus est generator: sed patrem nō videt. Eccl. 7. In tota anima tua dilige eū qui te genuit. Bern. in sermonibus: Parū mne, inquit, tibi videtur: hoc cogita, qualē te fecit. Nēpe secundū corpus, egregiā creaturā: secundū animā, magis imagine creatoris insignem, rationis partem, beatitudinis aternę capacem. Porro ambo coherere fecit artificio incomprehensibili, sapiētia inuestigabili: nec tantē promeruit, qui antē nō fuit: nec spes retributionis fuit, quoniam gratiam bonorū nostrorum nō eget. ¶ Et notandum quōd multi